

U S N E S E N Í

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci **žalobce: Metropolitní spořitelní družstvo v likvidaci**, se sídlem Balbínova 404/22, Praha 2, zastoupeného JUDr. Miroslavem Zámeškou, advokátem, se sídlem Na Příkopě 23, Praha 1, proti **žalované: Česká národní banka**, se sídlem Na Příkopě 28, Praha 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Bankovní rady České národní banky ze dne 17. 12. 2013, č. j. 2013/5212/110,

t a k t o :

- I. **Žaloba se odmítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalobci se vrací soudní poplatek ve výši 3000 Kč zaplacený z podané žaloby v kolcích. Tato částka bude žalobci vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení, k rukám právního zástupce žalobce, Dr. JUDr. Miroslava Zámešky, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou ze dne 17. 2. 2014 domáhal zrušení v záhlaví rozhodnutí Bankovní rady České národní banky (dále jen „žalovaná“) ze dne 17. 12. 2013, č. j. 2013/5212/110 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl zamítnut rozklad žalobce a potvrzeno rozhodnutí České národní banky (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 19. 9. 2013, č. j. 2013/10482/570 (dále „rozhodnutí o odnětí povolení“).

Rozhodnutím o odnětí povolení bylo žalobci odňato povolení působit jako družstevní záložna a bylo mu uloženo, aby se počínaje doručením rozhodnutí, maximálně však na 120 dnů, zdržel určitých jednání (jednání spočívajícího v přijímání vkladů od svých členů, v poskytování úvěrům svým členům atp.). Žaloba byla podána JUDr. Miroslavem Zámeškou, advokátem, se sídlem Na Příkopě 23, Praha 1, kterému byla plná moc k podání žaloby udělena dne 6. 1. 2014 Ing. Petrem Jánským (předsedou představenstva žalobce) a Ing. Janem Zavřelem a Danielem Turečkem (členy představenstva žalobce).

Soud při posouzení procesních podmínek pro věcné projednání žaloby z insolvenčního rejstříku zjistil, že u žalobce bylo dle § 97 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů, zahájeno insolvenční řízení, a to na základě návrhu podaného dne 18. 12. 2013 předsedou představenstva žalobce Ing. Petrem Jánským a členem představenstva žalobce Ing. Janem Zavřelem. Dne 18. 12. 2013 bylo rovněž žalobci doručeno napadené rozhodnutí, čímž nabylo právní moci rozhodnutí o odnětí povolení. V důsledku toho byl žalobce dle § 13 odst. 3 zákona č. 87/1995 Sb., o spojitelných a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSÚD“), zrušen a podle § 259 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, vstoupil do likvidace. Usnesením ze dne 18. 12. 2013, č. j. 81 Cm 315/2013 – 10, jmenoval Městský soud v Praze na návrh České národní banky, podaný podle § 13 odst. 6 ZSÚD, likvidátora žalobce. Toto usnesení nabylo právní moci dne 19. 12. 2013 a tím okamžikem dle § 13 odst. 7 ZSÚD nastaly účinky jmenování likvidátora žalobci. Dne 20. 12. 2013 podal insolvenční návrh i věřitel žalobce společnost Na Včelníku, s. r. o., který tak dle § 107 odst. 1 insolvenčního zákona přistoupil k insolvenčnímu řízení jako další navrhovatel. Městský soud v Praze nato usnesením ze dne 23. 12. 2013, č. j. MSPH 98 INS 36628/2013-A-11, rozhodl tak, že mj. zjistil úpadek žalobce, na jeho majetek prohlásil konkurz, ustanovil mu insolvenčního správce Ing. Mgr. Ivo Halu, a vyslovil, že účinky rozhodnutí o úpadku a účinky prohlášení konkurzu nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí v insolvenčním rejstříku (soud z insolvenčního rejstříku ověřil, že k tomu došlo téhož dne, tedy 23. 12. 2013). Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 12. 2013, č. j. MSPH 98 INS 36628/2013-A-11, podalo odvolání Městské státní zastupitelství v Praze, o němž rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 24. 1. 2014, č. j. MSPH 98 INS 36628/2013, 3 VSPH 89/2014-A-39, tak, že odvolání odmítlo.

Z usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 12. 2013, č. j. MSPH 98 INS 36628/2013-A-11, vyplývá, že po dni jeho vydání byl žalobce povinen postupovat podle § 111 odst. 1 insolvenčního zákona, tedy byl *povinen zdržet se nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet, pokud by mělo jít o podstatné změny ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo o jeho nikoli zanedbatelné zmenšení*. Podle § 140 odst. 1 věta druhá platí: *V rozsahu, ve kterém není dlužník oprávněn nakládat s majetkovou podstatou, přechází toto právo rozhodnutím o úpadku na insolvenčního správce*. Soud v této souvislosti poukazuje i na § 246 odst. 1 IZ, podle něhož platí: *Prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou. Insolvenční správce vykonává zejména akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do majetkové podstaty, rozhoduje o obchodním tajemství a jiné mlčenlivosti, vystupuje vůči dlužníkovým zaměstnancům jako zaměstnavatel, zajišťuje provoz dlužníkovy podniku, vedení účetnictví a plnění daňových povinností*. K výkladu § 111 odst. 1 a § 140 odst. 1 věta druhá insolvenčního zákona se v souvislosti s oprávněním podat správní žalobu vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Afs 34/2014 – 39, v němž konstatoval, že podání žaloby proti nezákonnému zásahu, který je spatřován v tvrzeném nezákonném zahájení a provádění daňové kontroly, a následné podání kasační stížnosti, není jednání, které by dlužník činil v rozporu s ustanovením § 111 odst. 1 insolvenčního zákona, neboť daňová kontrola je jen dílčím procesním postupem v rámci daňového řízení, a to procesem kontrolním, a nikoli rozhodovacím. Výsledky daňové kontroly proto nemusejí směřovat k vydání rozhodnutí ve věci samé a její zahájení a provádění nemá jakýkoli přímý vliv na skladbu, využití nebo určení majetkové podstaty dlužníka.

Soud je však toho názoru, že v nyní posuzované věci se jedná o zcela odlišný případ. Předmětem správní žaloby není daňová kontrola ani jiný kontrolní proces, ale napadené rozhodnutí, potažmo rozhodnutí o odnětí povolení, v jehož důsledku byl žalobce jakožto družstevní záložna zrušen, vstoupil do likvidace a byl mu soudem jmenován likvidátor (§ 13 odst. 3 a 6 ZSÚD a § 259 odst. 1 obchodního zákoníku). Likvidátor činí jménem společnosti jen úkony směřující k likvidaci společnosti (viz § 72 věta první obchodního zákoníku, ve znění účinném ke dni jmenování likvidátora). Dle názoru soudu tedy nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí povolení mělo přímý a bezprostřední vliv na majetkovou podstatu žalobce, resp. v důsledku tohoto rozhodnutí došlo k podstatným změnám ve využití i určení tohoto majetku. To je ostatně patrné i z druhého výroku rozhodnutí o odnětí povolení, v němž správní orgán prvního stupně uložil žalobci mj. povinnost zdržet se jakéhokoli jednání spočívajícího v přijímání vkladů od svých členů; jakéhokoli jednání spočívajícího v poskytování úvěru svým členům; uzavírání nových smluv, na jejichž základě by mělo dojít k poskytnutí úvěru atp. Účinky prohlášení konkurzu na družstevní záložnu se věnoval i Ústavní soud např. v usnesení ze dne 28. 7. 2005, sp. zn. III. ÚS 17/05, v němž konstatoval, že řízení o zavedení nucené správy je svou povahou řízení, které se týká majetku záložny, neboť zavedené nucené správy nepochybně představuje zásah od majetkových práv družstevníků a spadá tedy pod hypotézu normy § 14 odst. 1 písm. c) zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů (tj. ve znění *řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do konkursní podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku, jejichž účastníkem je úpadce, se přerušují*). Je-li tedy rozhodnutí týkající se zavedení nucené správy rozhodnutím týkající se majetkové podstaty družstevní záložny, tím spíše jím je rozhodnutí, jehož přímým důsledkem je zrušení družstevní záložny. Dle názoru soudu je tedy podání nyní posuzované žaloby (jejímž důsledkem může být zrušení napadeného rozhodnutí, a potažmo i zrušení rozhodnutí o odnětí povolení) úkonem, v jehož důsledku by mohlo dojít k podstatným změnám ve skladbě a využití majetku žalobce.

Soud je tedy toho názoru, že žalobce nebyl oprávněn podat nyní posuzovanou žalobu (a stejně tak udělit advokátovi plnou moc k podání žaloby), neboť oprávněn nakládat s majetkovou podstatou žalobce, jakož vykonávat práva a plnění povinností souvisejících s majetkovou podstatou žalobce, mohl pouze insolvenční správce (srov. § 111 odst. 1, resp. § 246 odst. 1 insolvenčního zákona). Problematiku aktivní legitimace k podání žaloby a možné konkurence subjektů, podílejících se na výkonu práv žalobce, si uvědomuje i samotný žalobce, který v žalobě (viz str. 213 až 215 žaloby) odkazuje především na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 A 131/2001 – 69. K tomu soud konstatuje, že okolnosti relevantní při řešení otázky aktivní legitimace k podání žaloby jsou v dané věci zcela odlišné. V dané věci sice obdobně jako ve věci řešené citovaným usnesením Nejvyššího správního soudu došlo ke jmenování likvidátora, avšak současně bylo zahájeno i insolvenční řízení, a to navíc na návrh samotného žalobce, k němuž přistoupil svým návrhem i další věřitel. K zahájení insolvenčního řízení a ke zjištění úpadku žalobce přitom došlo bez přímé souvislosti s vydáním rozhodnutí o odnětí povolení, resp. napadeného rozhodnutí. Ke zjištění úpadku žalobce došlo ke dni 23. 12. 2013, tedy několik málo dnů po doručení napadeného rozhodnutí, což svědčí o delším předchozím vývoji v poměrech žalobce, vedoucím následně k úpadku. Soud je tedy toho názoru, že v dané věci nejde o situaci předvídanou v uvedeném usnesení Nejvyššího správního soudu, kdy by u žalobce mohlo v důsledku jmenování likvidátora dojít k odepření soudní ochrany. Závěr, že žalobce nebyl oprávněn k podání nyní posuzované žaloby, však v dané věci není důsledkem napadeného rozhodnutí, ale vyplývá z poměrů žalobce, ze zahájení insolvenčního řízení, resp. ze zjištění úpadku žalobce. V dané věci také insolvenční správce, který je jediný oprávněný k nakládání s majetkovou podstatou (k podstatným změnám ve využití i určení majetku)

úpadce neučinil žádný úkon směřující k možnosti soudního přezkumu napadeného rozhodnutí.

Soud si je vědom toho, že účinky napadeného rozhodnutí, resp. rozhodnutí o odnětí licence se nedotýkají pouze majetkové podstaty žalobce, ale v konečném důsledku vedou k závažnějším dopadům, včetně zrušení žalobce jakožto družstevní záložny (srov. § 13 odst. 3 ZSÚD). Dle názoru soudu však nad legitimním zájmem žalobce zpochybnit zákonost správního rozhodnutí převáží legitimní zájem sledovaný insolvenčním zákonem, konkrétně zájem na uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným úpadkem žalobce a zájem na co nejvyšší uspokojení věřitelů žalobce [srov. odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona]. V dané věci je třeba mít účel insolvenčního zákona na zřeteli tím spíše, že pro řešení úpadku žalobce je třeba aplikovat speciální úpravu způsobu řešení úpadku finančních institucí uvedenou v § 367 a násl. insolvenčního zákona, která oproti obecné úpravě posiluje postavení věřitelů (srov. např. informační povinnosti insolvenčního soudu a insolvenčního správce, zjištění pohledávek a závazků z účetnictví dlužníka podle § 373 insolvenčního zákona atp.). Zájem věřitelů žalobce byl v daném případě pověřen hájit soudem ustanovený insolvenční správce, který byl oprávněn posoudit, zda je za dané situace v zájmu věřitelů podat žalobu proti napadenému rozhodnutí či nikoli. Naopak zájem žalobce na zpochybnění vydaných správních rozhodnutí (a tím i na souvisejícím zatížení majetkové podstaty žalobce dalšími soudními spory) byl v daném případě upozaděn (nikoli však zcela vyloučen, neboť insolvenční správce mohl podat proti napadenému rozhodnutí žalobu).

V této souvislosti soud poukazuje i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2015, č. j. 4 As 6/2015 – 18, publ. pod č. 3198/2015 Sb. NSS, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že je-li předmětem řízení před správním soudem přezkum rozhodnutí správního orgánu, které se týká mimosmluvní sankce (pokuty za správní delikt) uvedené v § 170 odst. 1 písm. d) insolvenčního zákona, již nelze uspokojit žádným ze způsobů řešení úpadku, ke dni účinnosti rozhodnutí o úpadku se řízení ze zákona přerušuje a nelze v něm pokračovat, dokud trvají účinky rozhodnutí o úpadku. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení s odkazem na § 140c insolvenčního zákona konstatoval, že Městský soud v Praze vůbec neměl rozsudkem rozhodnout o žalobě proti uložení pokuty ve výši 1 000 000 Kč za správní delikt ve smyslu § 37 odst. 2 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci). Dle názoru soudu i z citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v době účinnosti rozhodnutí o úpadku je citelně oslaben zájem na soudním přezkumu zákonosti správních rozhodnutí, byť je jejich předmětem uložení správní sankce za porušení veřejnoprávní povinnosti. Smysl závěrů citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu lze přiměřeně vztáhnout i na nyní posuzovaný případ. Konečně lze poukázat i na to, že případné soudní řízení o předmětu napadeného rozhodnutí nespadá ani do jedné ze zákonem vyjmenovaných soudních řízení, které se prohlášením konkursu nepřerušují (§ 266 odst. 1 insolvenčního zákona).

Městský soud tedy shrnuje, že v době, kdy žalobce podal nyní posuzovanou žalobu (dne 18. 2. 2014), byl aktivně legitimován k podání žaloby proti napadenému rozhodnutí výlučně insolvenční správce. Pokud přesto podal žalobu žalobce (jakožto úpadce), jde o případ, kdy byla žaloba podána osobou bez aktivní věcné legitimace. Z nyní posuzované žaloby je jednoznačně patrné, že ji podává osobně úpadce (kromě samotného označení žalobce na titulní straně žaloby srov. např. text plné moci udělené advokátovi ze dne 6. 1. 2014 a žalobní argumentaci uvedenou na str. 213 až 215 žaloby). Jelikož se jedná o zcela zjevný nedostatek aktivní věcné legitimace, soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. c) zákona

č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, odmítl (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2012, č. j. 1 Afs 52/2012 – 66, a v něm citovanou judikaturu).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 3 věta první s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. V souladu s citovaným ustanovením soud ve třetím výroku tohoto usnesení rozhodl, že žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč, který za podání žaloby zaplatil.

Poučení: Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. dubna 2017

JUDr. Naděžda Řeháková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová